

Zoogdierdag-deelnemers in de grote zaal. Foto Julia Schepers

EDITIE 2023 SMAAKT NAAR MEER

Zoogdierdag 2023

De jaarlijkse Zoogdierdag was dit jaar op zaterdag 25 maart in het provinciehuis van Utrecht. In de statige Statenzaal waren circa 250 leden welkom en er waren er ook nog eens 50 online aanwezig. De bezoekers waren van alle leeftijden en konden genieten van een gevarieerd programma.

TEKST PIETER VAN DER KLOET, ANNELIES ELSEENDOORN,
DENNIS WANSINK, ELZE POLMAN, EVELINE VAN DER JAGT EN SAN CLAESSENS

Na ontvangst was in de foyer koffie of thee met een door organisatoren zelfgebakken zoogdierkoekje. De dag werd geopend met een dankwoord aan de Provincie Utrecht voor het beschikbaar stellen van deze zeer geschikte locatie. De dagvoorzitter, Jelle Reumer, hield de vaart er goed in. Het eerste gedeelte ging zoals gebruikelijk over het Jaar van...

HET JAAR VAN...

Het jaar 2022 was het Jaar van de Eikelmuis en Ellen van Norren presenteerde, op de voor haar zo typerende enthousiaste manier, de resultaten van het Jaar van de Eikelmuis, waaronder een indrukwekkend aantal persmomenten met een becijferde waarde van 2 miljoen euro. Wie nu nog niet van de hoed en de rand weet van de eikelmuis...

Daarna was uiteraard 2023 aan de orde: het Jaar van de Meervleermuis. Vleermuisen in het algemeen, en de meervleermuis in het bijzonder, staan (niet alleen in Nederland) onder grote druk door onder andere bouwprojecten en isolatieprogramma's, waarbij de lege ruimte in spouwmuren verdwijnt en daarmee eveneens de natuurlijke verblijfplaats. De organisatie van het Jaar van de Meervleermuis barst van de ideeën, we hebben al

via de media van ze gehoord en dat zal ongetwijfeld ook in de rest van het jaar nog gebeuren.

BESCHERMING

Diemer Vercayie liet overtuigend zien dat met een coherent en consequent beleid, gecombineerd met een laagdrempelige aanpak en ondersteuning, samenleven met de wolf in België mogelijk is. En dat hierdoor tegenstanders ook medestanders worden. Dan rijst natuurlijk gelijk de vraag waarom dit niet in Nederland mogelijk is.

Daan Bos toonde aan dat effectieve muskusrattenbestrijding kan en waarom dit belangrijk is. Onderzoek wijst uit dat verschillende bestrijdingsmethoden leiden tot verschillende resultaten en het is zaak om de juiste methode te kiezen. Er zijn in Nederland provincies waar geen

▲ De dagvoorzitter Jelle Reumer.
Foto Fred Hopman

muskusratten worden bestreden, gewoonweg omdat ze er niet meer zijn.

Europa's meest zeldzame landzoogdier is de Ognevs slaapmuis. Dennis Wansink vertelde hoe deze soort met inloopvallen van de Zoogdierverseniging in 2017 in het zuiden van Bulgarije en aangrenzende delen van Griekenland en Turkije is teruggevonden, de eerste vangst sinds veertig jaar.

Voor de lunch een droevig maar reëel verhaal van Jasja Dekker over de steeds kleiner wordende populaties van de konijnen en hazen. De konijnen worden bedreigd door een aantal opeenvolgende ziektes die de populatie hebben gedecimeerd. De hazen zijn vooral het slachtoffer (niet als enige) van de intensivering van het agrarische landschap. Het verhaal van Jasja werd aan het eind van de dag ondersteund door San Claessens, zij riep op om een Werkgroep Langoren op te richten. Aanmelden kan via info@zoogdierverseniging.nl.

ZIJPROGRAMMA

In de pauzes was er gelegenheid om de stands in de foyer te bezoeken en met elkaar te praten. Een van de stands was een tweedehands boekenmarkt ten bate van het Jaar van de Meervleermuis. Deze had eind van de dag 500 euro opgehaald. Gedurende de dag konden deelnemers aan een drietal workshops deelnemen die parallel aan het lezingenprogramma werden gehouden. Zoals de workshop Werken met Wildcamera's, onder de zeer deskundige leiding van Jeffrey Peereboom. Ook waren er workshops te volgen over Je tuin zoogdiervriendelijk maken, van Anne Bus en Eveline van der Jagt of het altijd populaire Braakballen pluizen, onder leiding van Jan Alewijn Dijkhuizen en Ger Maatkamp.

ONDERZOEK

Na de uitermate goed verzorgde lunch vertelde Sophie Brasseur over de veranderingen in de zeehonden- en bruinvissenpopulatie. De steeds verdergaande bebouwing op zee met windmolenparken en hierdoor veranderende vaarroutes nopen tot gedegen onderzoek om de populaties van de zeezoogdieren te monitoren, om zo nodig tijdig maatregelen te kunnen nemen om ze op peil te houden.

Vilmar Dijkstra brak een lans voor het Kenniscentrum Bever. Ondanks het succes

blijft het noodzakelijk om op nationaal en internationaal niveau relevante kennis beschikbaar te maken voor alle organisaties die zich met bevers bezig houden. Het succes van de bever mag zich niet tegen de bever keren en door (internationale) samenwerking met alle partijen kunnen we leren hoe duurzaam samen te leven met de bever.

De wilde kat is terug in Zuid-Limburg en Elze Polman maakt zich er hard voor om – samen met andere partijen – de mogelijkheid te creëren dat de wilde kat ook Noord-Brabant kan bereiken en zich hier kan vestigen. De focus ligt op het creëren van een veilige route, het geschikt(er) maken van Brabantse gebieden en voorlichting geven over dit bijzondere roofdier dat nog lang niet iedereen kent.

Een andere bosgebonden soort is de boommarter en Leo Heemskerk brengt dit prachtige dier voor de Noord-Hollandse duinen treffend in beeld met behulp van cameravallen en pindakaas. Op een zeer nauwgezette manier worden boommarters opgetekend. Zij kunnen dan individueel herkend worden en hierdoor ontstaat een goed inzicht in de ontwikkelingen van de boommarters en hun leefgebieden.

Na de pauze was er ruimte voor de quiz. Jelle Reumer testte met zijn zelfbedachte vragen de zoogdierkennis van de deelnemers. Dat viel soms niet mee, maar op een ludieke manier waren er meerdere winnaars.

WERKGROEPEN

Het lezingengedeelte werd afgesloten door Joyce Verschoor die vertelde dat, met geld uit het Rie de Booisfonds, door de Werkgroep Kleine Marterachtigen een cursus martervriendelijk beheer is opgezet in combinatie met een onderzoek naar de effecten daarvan.

De Zoogdierdag 2023 werd afgesloten met een presentatie van de diverse werkgroepen en een oproep om hen te komen versterken. De Veldwerkgroep zorgde voor iets bijzonders: bij het bezoek aan Montenegro in de zomer 2022 werd door de camera vroeg in de ochtend een wandelende deelnemer gespot en 20 minuten later door dezelfde camera een vriendelijk uitzierende doch grote bruine beer. Het had ook anders kunnen aflopen...

▲ Eén van de workshops. Foto Julia Schepers

▲ Informatiemarkt. Foto Julia Schepers

▲ Europa's zeldzaamste landzoogdier is de Ognevs slaapmuis. Foto Nedko Nedyalkov

TOT SLOT

De dag eindigde met een geanimeerde borrel, onder dankzegging aan de Provincie Utrecht, dagvoorzitter Jelle Reumer, het organisatiecomité, de sprekers, de workshopleiders en last but not least de bezoekers.

De presentaties kunnen teruggekeken worden via het YouTube-kanaal van de Zoogdierverseniging. Volgend jaar zal de Zoogdierdag plaatsvinden op zaterdag 30 maart 2024. Hopelijk tot dan!

ANNELIES ELSEENDOORN is communicatieadviseur bij de Zoogdierverseniging, DENNIS WANSINK is senior projectleider bij Waardenburg Ecology, voorzitter van De Habitat-

stichting en bestuurslid van de Veldwerkgroep, ELZE POLMAN is projectleider bij de Zoogdierverseniging, EVELINE VAN DER JAGT is content-specialist bij de Zoogdierverseniging, PIETER VAN DER KLOET is penningmeester van de Zoogdierverseniging en SAN CLAESSENS is senior projectleider bij Loo Plan.